

- ❖ બિહારનું ઐતિહાસિક નામ મગધ હતું અને બિહારની રાજધાની પટનાનું ઐતિહાસિક નામ પાટલિપુત્ર હતું.
- ❖ સીમાઓ :- ઉત્તરમાં નેપાળ, પશ્ચિમમાં ઉત્તરપ્રદેશ, દક્ષિણમાં આરખંડ અને પૂર્વમાં પશ્ચિમ બંગાળ આવેલું છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૯૪,૧૬૩
- ❖ દેશમાં સ્થાન :-
- ❖ સ્થાપના :- તા.૨૬/૦૧/૧૯૫૦
- ❖ પાટનગર :- પટણા
- ❖ હવાઈ મથક :- પટના
- ❖ રાજ્યપાલ :- કેશરીનાથ ત્રિપાઠી
- ❖ મુખ્યમંત્રી :- નીતિશકુમાર
- ❖ ડે. મુખ્યમંત્રી :- સુશીલકુમાર મોદી
- ❖ સ્પીકર :-
- ❖ રાજભાષા :- હિન્દી
- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- ભારતીય રોલર પક્ષી

- ❖ રાજ્ય પશુ :- જંગલી ભેસ
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- પીપળ
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :- કચનાર
- ❖ રાજ્ય ફળ :-
- ❖ રાજ્ય ગીત :-
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :-
- ❖ રાજ્ય રમત :- ક્રિકેટ
- ❖ હાઈકોર્ટ :- પટના
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૧૦૩,૮૦૪,૬૩૭ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :- ત્રીજો
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૧૧૦૨
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૯૧૬
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૬૩.૩૨%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૪૦
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૨૪૨
- ❖ વિધાન પરિષદ સીટો :- ૭૫
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૧૬
- ❖ જિલ્લાની સંખ્યા :- ૩૮
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :-
- ❖ હાઈકોર્ટ :- પટના
- ❖ ગામડાઓ :-
- ❖ મહાનગર :- ગયા, ભાગલપુર, ભોજપુર, નાલંદા, દરભંગા અને મુઝફ્ફરપુર
- ❖ નદીઓ :-ગંગા,સોન, ઘાઘરા, ગંડક, કોસી,દામોદર,ફાલ્ગુ અને મહાનંદા
- ❖ પર્વતો :- શિવાલિક સુમેશ્વર,દૂન
- ❖ મુખ્ય પાક :- મકાઈ, જવ,જુવાર,બાજરી,ચણા, શણ, શેરડી અને તલ મુખ્ય પાક છે.
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :- એન્ટિબાયોટિક દવાઓ (દાલમિયાનગર),સિમેન્ટ (દાલમીયાનગર)
- ❖ જાહેર સાહસો :-
 - ➡ યુરેનિયમ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિ., જદુગોડા
 - ➡ ઇન્ડિયન એક્સપ્લોઝીવ્સ (સ્ફોટક પદાર્થો) , ગોમીયા
- ❖ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :-

- બિહાર કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ
- પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ મેડીકલ કોલેજ
- પટના વેટરનરી કોલેજ

❖ ખનીજ :-

- અબરખ (હજારીબાગ)
- કોલસો(ગિરિદીહ અને ઝરીયા)
- તાંબુ (સિંગભૂમ),
- મેંગેનીઝ(છોટાનાગપુર),
- સોનું (મોઘીર),
- મેંગેનીઝ (ગંગાપુર)
- યુરેનિયમ (નંદુગોડા)

❖ અભયારણ્ય :- ભીમબંધ અભયારણ્ય (મુંગેર), ગૌતમ બુદ્ધ અભયારણ્ય (ગયા),

❖ જળ વિદ્યુત પરિયોજના :- સ્વર્ણરેખા અને મૈથુન

❖ ગેસ આધારિત વિદ્યુત પરિયોજના :- મૈથાન

❖ જોવાલાયક સ્થળો :- શેરશાહ સુરીનો મકબરો (સાસારામ),પાવાપુરી,નાલંદા, વૈશાલી, જૈન તીર્થ (પાવાપુરી) ,બોધિગયા, સાસારામ, મધુબની અને વિક્રમશીલા

❖ મહત્વની યોજનાઓ :-

❖ વિશેષ માહિતી :-

- બિહાર રાજ્યના પ્રથમ મહિલા મુખ્યમંત્રી રાબડી દેવી હતા.
- પ્રાચીન સમયમાં બિહાર મગદાના નામથી ઓળખાતું હતું તેનું પાટનગર પટના જે પહેલા પાટલીપુત્ર તરીકે ઓળખાતું હતું.
- ગયા ફલ્ગુ નદીને કાંઠે આવેલું હિન્દુઓનું પિતૃશ્રાદ્ધ માટે જાણીતું છે. તથા ભગવાન બુદ્ધ એક વૃક્ષ હેઠળ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ થઈ હતી.
- નાલંદા પ્રાચીન વિદ્યાપીઠના અવશેષોનું સ્થળ છે.
- પટના પ્રાચીન સમયનું પાટલીપુત્ર જરીકામ માટે જાણીતું અને બિહારનું પાટનગર છે.
- પાવાપુરી ભગવાન બુદ્ધ પોતાના અંતિમ શ્વાસ લીધા હતા અને નિર્વાણ પ્રાપ્ત કર્યું હતું.
- ભારતનો સૌથી લાંબો મહાત્મા ગાંધી પુલ ગંગા નદી પર પટના નજીક આવેલો છે.
- ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ રાજેન્દ્રપ્રસાદ બિહારના વતની હતા.